

LIITOKOKOUSALOITE 2019 KEHITYSVAMMAISTEN TUKILIITON LIITOKOKOUKSELLE

Asuminen

Kehitysvammaisten Tukiliitto on nostanut asumisessa ARA:n naapuriverkoston tuen vahvasti esiin eri tilaisuuksissa, tulee kuitenkin muistaa, että tuetulla asumisella tarkoitetaan asumisen tukemista sosiaaliohjauksella ja muilla sosiaalipalveluilla, josta on säädetty sosiaalihuoltolaissa.

Monelle kehitysvammaiselle yksin asuminen aiheuttaa turvattomuutta ja pelkoja, sekä pudottaa pois sosiaalisesta elämästä. Suurin osa kehitysvammaista on keskivaikeasti, vaikeasti ja syvästi älyllisesti kehitysvammaisia ja he tarvitsevat ympärivuorokautista tukea ja apua, jopa hoitoa. Ryhmämuotoinen asuminen on osoittautunut heille oikeaksi asumismuodoksi.

Ryhmämuotoista asumista tulee kehittää ja tukea jatkossa Kehitysvammaisten Tukiliiton toimesta, ettei aiheuteta vahinkoa, niille jotka tarvitsevat ryhmämuotoista asumisratkaisua.

Asuminen on muutakin kuin vain seinät, palvelu on olennaisin asia. Liittokokous edellyttää, että kaikkia asumismuotoja tulee kehittää, luoda uusia ja niiden toteutumiseen vaatia resursseja. Kehitysvammaisilla on oikeus itse yhdessä läheisten kanssa valita asumismuotonsa. Jokainen kehitysvammaisen tarvitsee apua voidakseen asua itselleen parhaaksi katsomallaan tavalla. Tämän tulee olla tavoite.

Kehitysvammaisten Tukiliiton tulee kehittää kaikkia asumismuotoja ja huolehtia kaikkien asumisen tukimuotojen tasapuolisesta kehittämisestä (esim. ruokakustannukset, kuljetuspalvelut).

16.1.2019

Kaarina Kehitysvammaisten Tukiyhdistys ry
Killin Kehitysvammaisten Tukiyhdistys ry
Turun seuden Kehitysvammaisten Tukiyhdistys ry

Liittohallituksen vastaus aloitteessa esitettyyn asiaan:

Asumisen kehittäminen ja vaihtoehtojen monipuolistaminen ovat keskeisiä kehitysvammaisten ihmisten elämään liittyviä asioita, joiden kanssa Kehitysvammaisten Tukiliitto tekee työtä. Kehitysvammaisten Tukiliiton toiminnan lähtökohtana on YK:n vammaissopimus, joka korostaa artiklassa 19 vammaisen ihmisen oikeutta päättää itse siitä, missä ja miten asuu sekä kenen kanssa. Jokaisen pitää saada päätöksentekoon tarvitsemansa tuki. Tavoite on yhteinen aloitteen tekijöiden kanssa.

Suomessa kehitysvammaisten ihmisten asuminen on perinteisesti ollut hyvin ryhmäpainotteista ja muun kuin ryhmämuotoisen asumisen ja tarvittavien palvelujen kehittäminen on jäänyt vähemmälle. Kehitysvammaisten asumisen ohjelman (KEHAS) seurantar ryhmä on 2016 esittänyt, että tarvitaan erinäisiä tehostettavia toimia, jotta ohjelmalle asetetut tavoitteet saavutetaan. Asumisratkaisujen monipuolistaminen on yksi esitetty toimi.

Aloitteen tekijät esittävät, että kaikkia asumismuotoja tulee kehittää, luoda uusia ja niiden toteuttamiseen vaatia resursseja. Liittohallitus on täysin samaa mieltä.

Asumisen kehittämisen tueksi on käynnistetty Asumisen tekoja -kumppanuusohjelma täysin uudella toimintamallilla. Kumppanuusohjelmaa on valmisteltu STM:m, YM:n, Aran sekä KVANK:n keskeisten toimijoiden yhteistyönä. Muita keskeisiä yhteistyötoimijoita ovat maakunnat, kunnat, palveluntuottajat, kehitysvammaiset asukkaat ja heidän läheisensä. Kehitysvammaisten Tukiliitto on ollut keskeisiä toimijoita

kumppanuusohjelman luomisessa. Kumppanuusohjelma on jatkoa KEHAS-ohjelmalle, jossa meillä oli myös keskeinen rooli.

Kumppanuusohjelman tavoitteena on tuoda esiin tarpeita vastaavia ratkaisuja kehitysvammaisten elämään sekä tukea ja sitouttaa kuntia, kuntayhtymiä ja palveluntuottajia luomaan kehittämään ja toteuttamaan kehitysvammaiselle asiakkaalle asiakaslähtöisiä ja entistä yksilöllisempiä, parempia ratkaisuja. Kumppanuusohjelma on luonut Asumisen tekoja -verkkosivuston, joka tarjoaa alusta asumisen kehittämiseksi ja asukkaan tarpeista lähtevien hyvin kokemusten leviämiseksi. Tavoitteena kumppanuusohjelmassa ei ole jonkin yhden asumisratkaisun ajaminen vaan sekä ryhmä- että muun muotoisen asumisen ja palveluiden kehittäminen.

Asumisen tekoja -kumppanuushanke sisältää käytännössä kolmenlaista toimintaa:

1. Verkkosivusto, jossa voi jakaa asumisen tekoja, jotka ovat asumisen yhdenvertaisuutta tukevia onnistuneita käytäntöjä. Asumisen teot ovat tässä hankkeessa toimintatapoja, joissa kehitysvammaiset ihmiset saavat toivomaansa tukea sinne missä he haluavat asua ja liikkua.
2. Asumisen laatukriteerit, joiden avulla asumista ja palveluita on mahdollista kehittää asukkaan ja perheen kokemuksista ja lähtökohdista käsin
3. Asumisen sanaston uudistaminen, jolla pyritään tukemaan asumisen kehittämistä asukaslähtöiseksi.

Organisaatioita kutsutaan mukaan kumppanuuteen ja ilmoittamaan asumisen tekoja. Teko voi olla mikä tahansa asumiseen liittyvä konkreettinen teko, joka tukee oman näköistä elämää ja siihen liittyvien valintojen tekemistä. Teot voivat koskea asuntoa ja sen fyysistä sijaintia, omassa kodissa asumista ja elämistä tai yhteisöihin kuulumista ja osallistumista.

Asumisen tekoja -sivustosta voi muodostua tärkeä tietolähde perheille, kun sieltä saa tietoa muualla tehdyistä ratkaisuista palveluiden toteuttamisessa. Sivusto voi tarjota mahdollisuuden vertailla ja arvioida oman kunnan ja oman palveluntarjoajan tarjontaa suhteessa muihin. Ihmiset voivat verkkosivustolla käydä katsomassa millaisia tapoja järjestää tukea on jo olemassa, ja mihin itselläkin voisi ehkä olla mahdollisuus.

Kumppanuusohjelman lisäksi Kehitysvammaisten Tukiliitto yleisessä vaikuttamistoiminnassaan toimii sen eteen, että kaikkia asumismuotoja kehitetään.

Liittohallituksen esitys liittokokoukselle:

Liittokokous hyväksyy liittohallituksen vastauksen.